

Arbeidsmarkedet nå - september 2010

"Arbeidsmarkedet nå" er et månedlig notat fra seksjon for Utredning i Arbeids- og velferdsdirektoratet. Notatet er skrevet av Eugenia Vidal-Gil Eugenia.Vidal-Gil@nav.no, 1. oktober 2010.

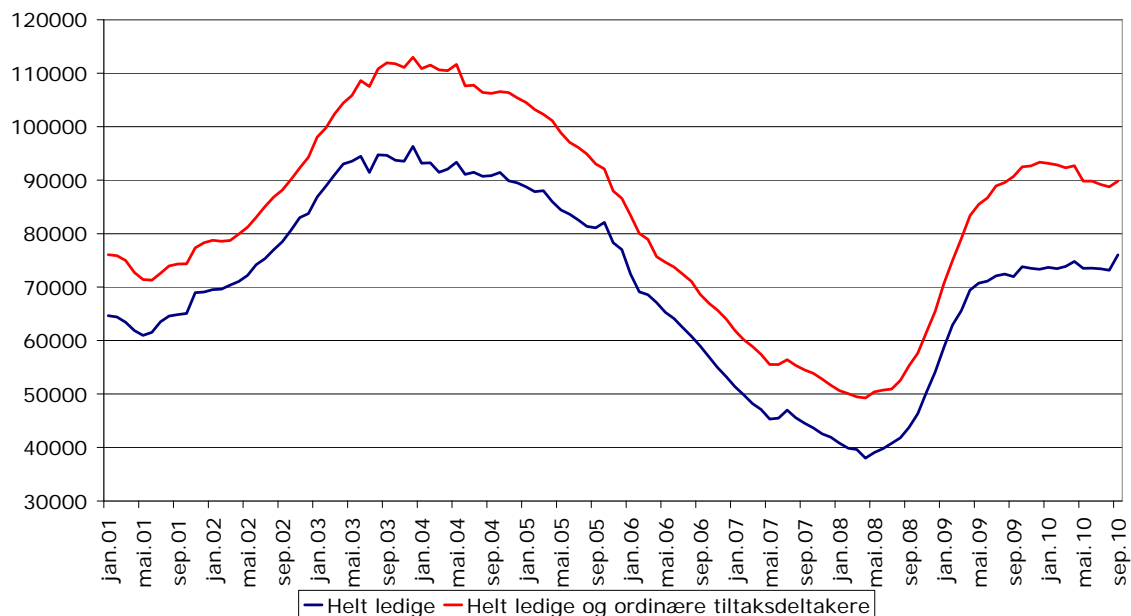
Ledigheten øker i september

Ved utgangen av september var det registrert 71 400 helt ledige hos NAV. Dette tilsvarer en ledighetsrate på 2,8 prosent. Sammenliknet med september i fjor er det 3 300 (5 %) flere registrerte helt ledige.

Korrigert for sesongsvingninger økte ledigheten med 2 800 personer i løpet av september, mens summen av helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere økte med 1 100 personer. En stor del av økningen i det sesongjusterte antallet helt ledige kan derfor forklares med at færre arbeidssøkere enn vanlig begynte på tiltak i september. I forhold til i fjor var det i september 4 600 (27 %) færre ordinære tiltaksdeltakere. Denne nedgangen må sees i sammenheng med den store opptrappingen i antall tiltaksplasser som ble iverksatt i fjor etter den kraftige økningen i ledigheten i kjølvannet av finanskrisen.

De siste månedene har tilstrømming av nye arbeidssøkere stabilisert seg. Antallet ledige med arbeidssøkervarighet under 4 uker var i september uendret i forhold til i fjor. Det er imidlertid fortsatt vanskelig å finne ny jobb for de som har vært ledige lenge, og antallet ledige som har vært arbeidssøkere mellom ett og ett og et halv år har mer enn fordoblet seg i løpet av de siste året.

Figur 1. Utviklingen i antallet registrerte helt arbeidsledige og summen av ordinære tiltaksdeltakere og helt arbeidsledige. Sesongjusterte tall. Januar 2001 – september 2010.

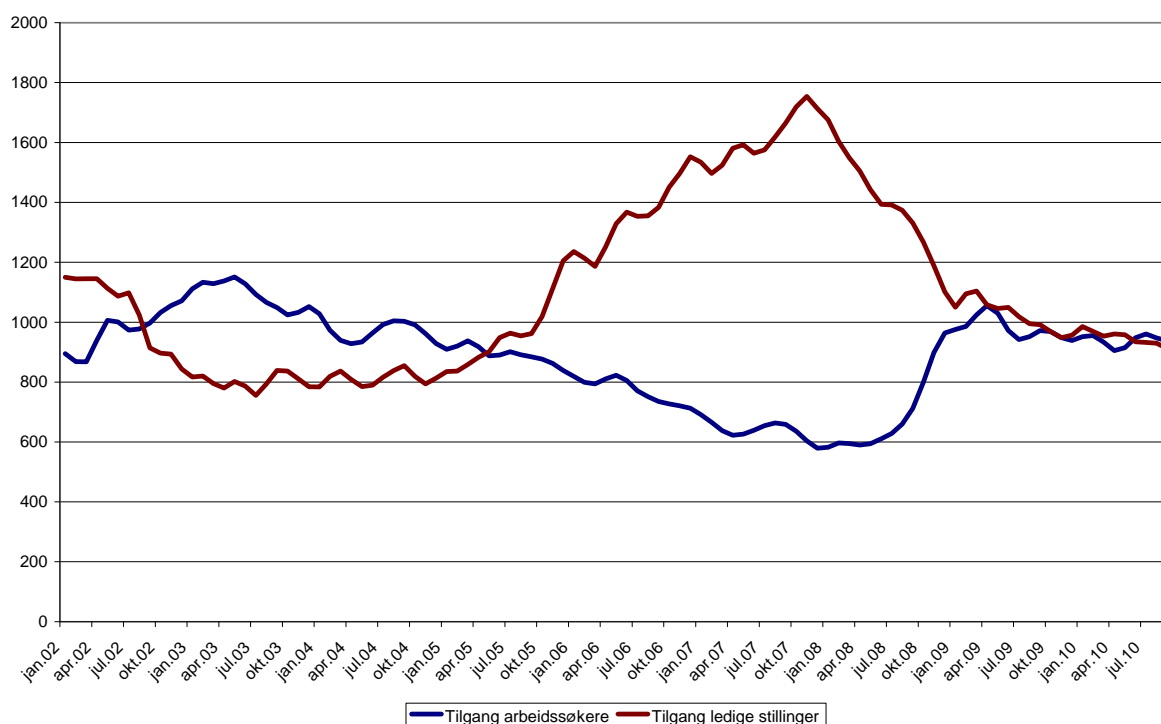

Kilde: NAV

Stabil tilgang av nye arbeidssøkere

Tilgangen av arbeidssøkere per virkedag var denne måneden en prosent lavere enn i august, justert for sesongsvingninger. Tilgangen av nye arbeidssøkere har nå holdt seg stabil siden i fjor sommer, og svingningene i arbeidsledigheten vi har hatt i denne perioden kommer dermed av endringer i avgangen fra ledighet.

Figur 2. Tilgang av arbeidssøkere per virkedag og tilgang av ledige stillinger per virkedag.¹ Sesongjusterte tall. Trend. Januar 2002- september 2010.

Kilde: NAV

Lavere tilgang av nye ledige stillinger

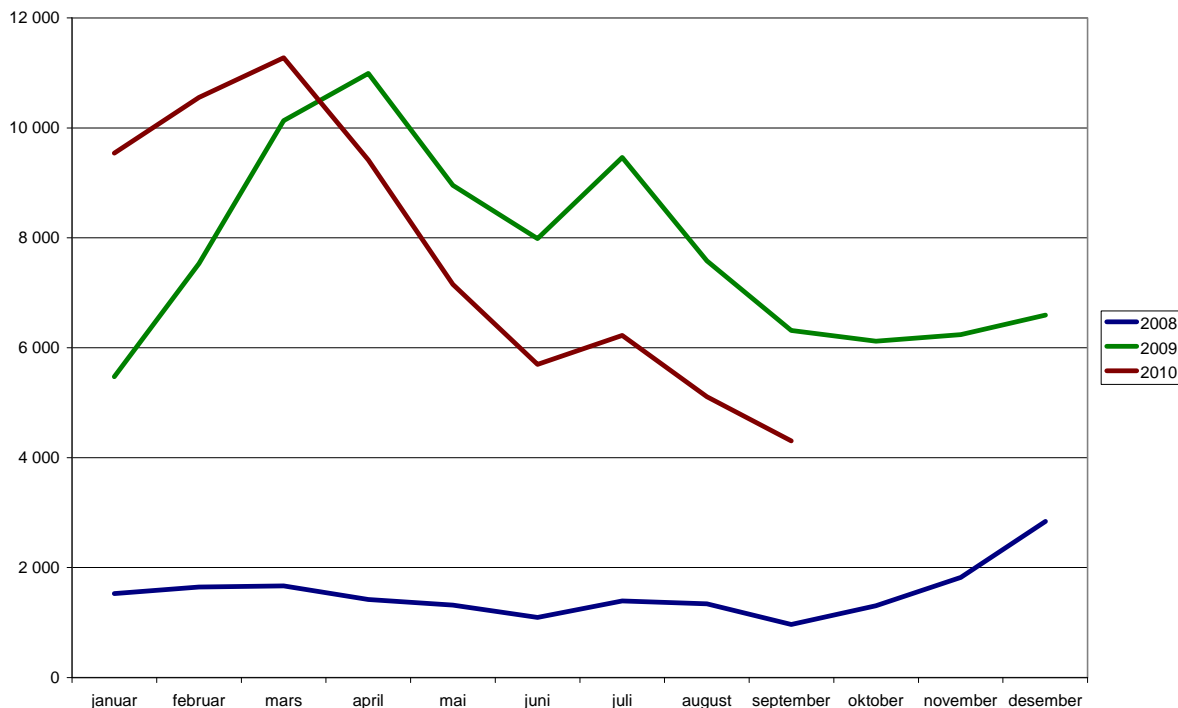
I september ble det registrert 7 prosent færre nye ledige stillinger per virkedag enn året før. Justert for vanlige sesongvariasjoner var tilgangen av nye stillinger 2 prosent lavere enn i august. Sammenliknet med i fjor var nedgangen i nye stillinger per virkedag størst innen jordbruk, skogbruk og fiske (-21 %), undervisning (-19 %) og innen helse, pleie og omsorg (-16 %). Antallet utlyste stillinger økte mest innen ingeniør- og ikt-fag (22 %).

¹ Omfatter stillinger utlyst i media, registrert av arbeidsgiver på nav.no eller meldt til NAV.

Færre permitterte

Det var registrert 4 300 helt ledige permitterte i september. Dette er 2 000 færre permitterte enn i fjor, noe som tilsvarer en nedgang på 32 prosent. I løpet av det siste året har antallet permitterte med bakgrunn fra bygg og anlegg og industri gått ned med 900 personer, eller 27 prosent. Over halvparten av de helt ledige permitterte i september hadde imidlertid bakgrunn fra disse to næringene.

Figur 3. Antall helt ledige permitterte. Januar 2008 – september 2010.

Kilde: NAV

Utviklingen i norsk økonomi

Innenfor bygge- og anleggsnæringen har aktiviteten tatt seg opp gjennom 2010. Ifølge Statistisk sentralbyrås (SSB) byggearealstatistikk ble det i 2. kvartal igangsatt 61 prosent mer bruksareal til næringsbygg enn i 2. kvartal 2009. Igangsatt bruksareal til boliger viste en mer moderat oppgang, og var 12 prosent høyere enn i fjor. Samtidig viser tall fra SSBs ordrestatistikk at ordretilgangen i bygge- og anleggsnæringen økte med 30 prosent fra 2. kvartal 2009 til 2. kvartal 2010. Ordretilgangen på nye boligprosjekter var 59 prosent høyere i 2. kvartal 2010 enn i 2. kvartal 2009, mens ordretilgangen på nye næringsbygg var 32 prosent høyere. For anleggsprosjekter var ordretilgangen uendret sammenliknet med i fjor. Ordreserven i næringen var 16 prosent høyere enn i fjor.

Industriproduksjonen i Norge steg med 1,2 prosent i perioden fra mai til juli 2010, ifølge sesongjusterte tall fra SSB. Veksten i denne perioden var sterkest innen trelast- og trevareindustri og innen gummi, plast og mineralsk industri, noe som trolig henger sammen

med den økende byggeaktiviteten. Produksjonen i bygging av skip og oljeplattformer gikk opp med 3,3 prosent.

Etter en flat utvikling siden februar, og en sterk økning fra juni til juli, gikk detaljhandelen ned med 0,9 prosent i august, ifølge SSBs tall for sesongjustert volumindeks. De fleste bransjene bidro til nedgangen i omsetningsvolumet, men omsetningen i bensinstasjoner gikk opp i august. Sammenliknet med august i fjor, var omsetningen innen detaljhandelen 0,1 prosent lavere.

Utviklingen internasjonalt

OECD har denne måneden nedjustert vekstanslagene for G7-landene² i 3. og 4. kvartal 2010. Ifølge OECD tyder nyere økonomiske indikatorer på en klar oppbremsing i den økonomiske gjeninnhenting i G7-landene, men muligheten for en ny resesjon betraktes som liten. Veksten i bruttonasjonalproduktet (BNP) i G7 anslås nå å bli på 1,5 prosent i 2. halvår 2010, målt i årlig rate. Dette er ett prosentpoeng lavere enn den forrige prognosen.

Veksten i USAs bruttonasjonalprodukt har bremsset opp de siste to kvartalene. Det er ingen klare tegn til bedring verken i eiendomsmarkedet eller i arbeidsmarkedet. I august var ledighetsraten på 9,6 prosent, sysselsettingen falt igjen på grunn av avviklingen av midlertidige ansettelse i offentlig sektor og nesten halvparten av de arbeidsledige var langtidsledige. Amerikanske forbrukere har derfor blitt mer pessimistiske, og indeksen for konsumenttillit falt i september til sitt laveste nivå siden februar, noe som ikke tyder på en snarlig økning i det private forbruket. Utviklingen i ledende indikatorer de siste månedene peker også på en langsommere vekst framover, men ikke på et nytt tilbakeslag.

I eurosonen var BNP-veksten i 2. kvartal på 1 prosent, ifølge tall fra Eurostat. I tillegg til en økning i offentlig forbruk, var det en økning i det private forbruket på 0,5 % og en økning i bruttoinvesteringene på 1,8 % i dette kvartalet. Dette var første kvartal med positiv vekst i bruttoinvesteringene i euroområdet siden 2. kvartal 2008. Sysselsettingen i eurosonen sluttet å falle i 1. kvartal 2010 og forble uendret i 2. kvartal. Ledigheten er imidlertid fortsatt høy, og var i juli på 10 % av arbeidsstyrken for femte måned på rad. Det har vært noe forskjellig utvikling i de ulike næringslivsbarometrene for eurosonen i august. Men til tross at det nå er indikasjoner på lavere veksttakt er veksten fortsatt positiv. I Tyskland, hvor BNP-veksten var særlig sterk i 2. kvartal og arbeidsledigheten er fallende, er det indikasjoner på sterk vekst også i 3. kvartal. En forventet lavere global vekst, samt det svake arbeidsmarkedet og en strammere finanspolitikk kan imidlertid legge en demper på BNP-veksten i eurosonen de neste kvartalene.

Ledigheten øker fortsatt mest innen yrker knyttet til offentlig sektor

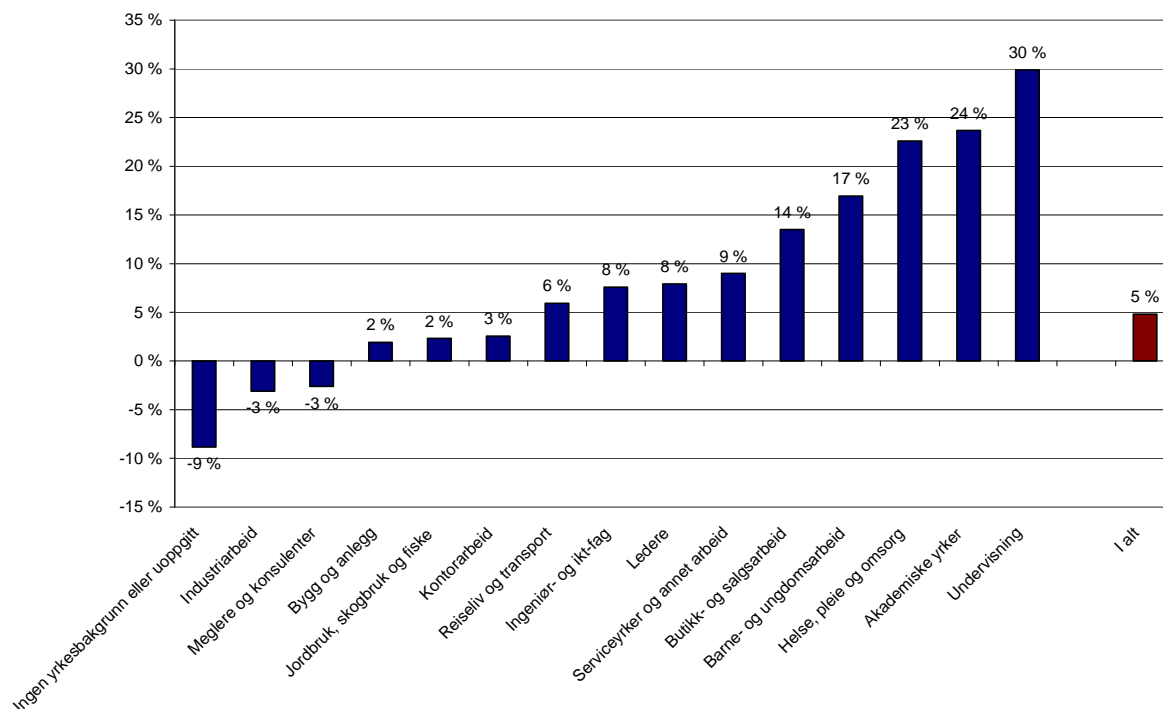
Sammenliknet med i fjor har ledigheten økt mest for yrkesgrupper hvor en stor andel jobber i offentlig sektor. Veksten har vært sterkest innen undervisning (30 %), akademiske yrker (24 %) og innen helse, pleie og omsorg (23 %).

---

² G7-landene er USA, Japan, Storbritannia, Tyskland, Frankrike, Italia og Canada.

I september var ledighetsraten høyest innen bygge- og anleggsarbeid og industriyrker, med henholdsvis 4,3 og 4,1 prosent. Lavest ledighet var det innen undervisning med 1,0 prosent, blant ledere med 1,1 prosent, og innen helse, pleie og omsorg og ingeniør- og ikt-fag med 1,3 prosent.

Figur 4. Prosentvis endring i antall arbeidsledige etter yrkesbakgrunn. September 2009 – september 2010.

Kilde: NAV

Undervisning

Selv om ledigheten i løpet av det siste året har økt mest blant personer med bakgrunn fra undervisning, hadde denne yrkesgruppen den laveste ledigheten i september. Økningen har vært særlig stor blant undervisningspersonale på høyere nivå og spesialister (58 %) og blant lærere i videregående skole (33 %).

Akademiske yrker

Ledigheten innen akademiske yrker var i september på 1,4 prosent av arbeidsstyrken, klart lavere enn gjennomsnittet. Det siste året har ledigheten imidlertid økt sterkt blant personer med denne yrkesbakgrunn, spesielt blant saksbehandlere i offentlig sektor (46 %) og innen juridiske yrker (43 %). Innen akademiske yrker i privat sektor har ledigheten økt lite sammenliknet med i fjor (3 %).

Bygg og anlegg

Ledigheten innen bygg og anlegg var i september 2 prosent høyere enn året før. Veksten i ledigheten var størst blant rørleggere (44 %) og elektrikere (32 %). Samtidig har ledigheten i september gått ned for hjelpearbeidere innen bygg, anlegg, vedlikehold og liknende (-13 %), snekkere og tømrere (-8 %) og blant andre anleggsarbeidere (-7 %).

Økningen i ledigheten for bygge- og anleggsarbeidere kommer blant arbeidsinnvandrerne, og da særlig polakker. Mens det var en nedgang i antallet ledige med bakgrunn i bygge- og anleggsnæringen blant norske statsborgere økte den med 22 prosent for polakker. I alt var nesten 2 000 av de helt ledige bygge- og anleggsarbeiderne fra Polen.

Industri

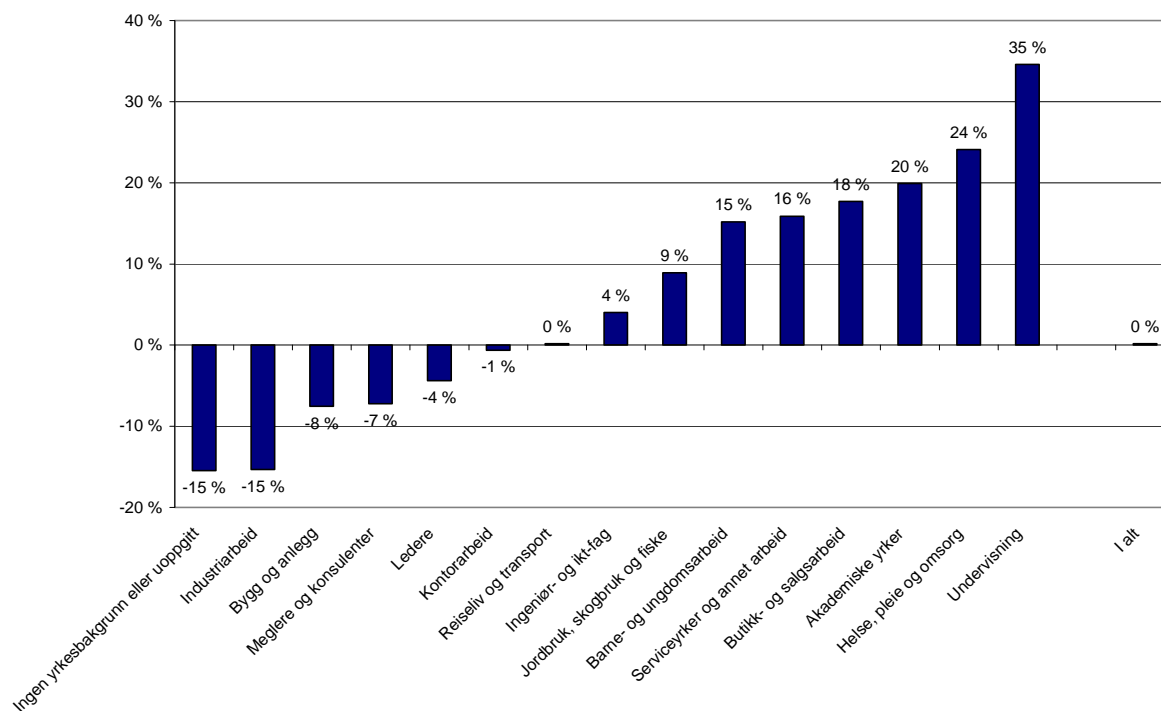
Ledigheten blant personer med bakgrunn fra industri har falt med 3 prosent i løpet av det siste året. Hjelpearbeidere innen industrien (-20 %) og prosess- og maskinoperatører (-14 %) har opplevd den største nedgangen i ledigheten. Sammenliknet med i fjor var det imidlertid 34 prosent flere ledige automatikere og elektriske montører og 13 prosent flere ledige støpere, sveisere, platearbeidere og liknende.

Uendret antall ledige med kort varighet som arbeidssøkere

Antallet ledige med en arbeidssøkervarighet under fire uker var i september uendret i forhold til i fjor. Det var imidlertid forskjeller med hensyn til yrkesbakgrunn, som vist i figur 5. Sammenliknet med i fjor har antallet ledige med kort arbeidssøkervarighet økt mest innen undervisning, helse, pleie og omsorg, akademiske yrker og butikk- og salgsarbeid, mens det er færre nye ledige med bakgrunn fra industri og bygg og anlegg. Det var også færre nye ledige meglere og konsulenter og ledere enn for ett år siden.

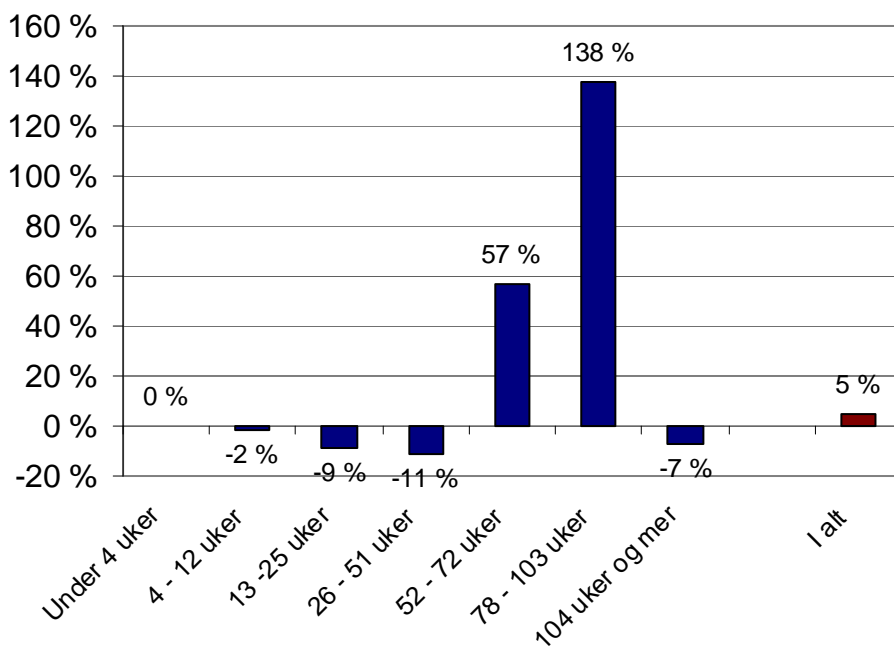
Antallet ledige med en arbeidssøkervarighet mellom ett og ett og et halvt år fortsetter samtidig å vokse, og har mer enn fordoblet seg i løpet av det siste året.

Figur 5. Registrerte arbeidsledige med mindre enn 4 uker varighet som arbeidssøker etter yrke. Prosentvis endring september 2009 – september 2010.

Kilde: NAV

Figur 6. Prosentvis endring i antall registrerte arbeidsledige fordelt etter arbeidssøkervarighet. September 2009 – september 2010.

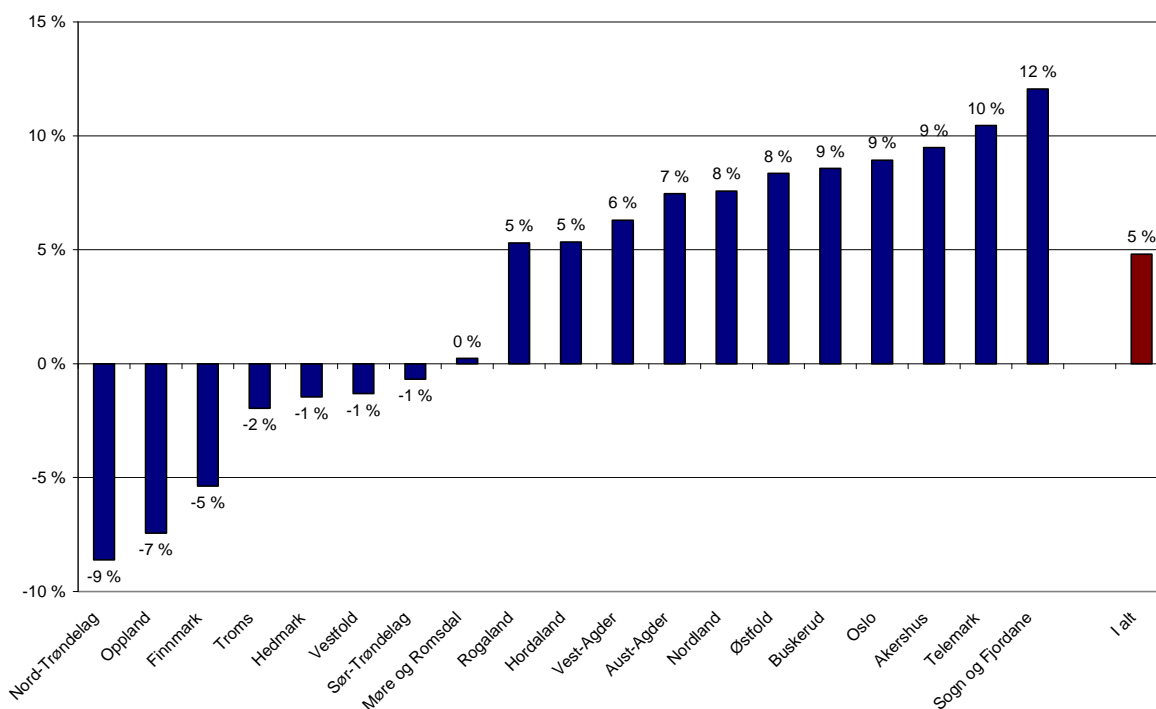
Kilde: NAV

Høyest ledighet i Oslo

Figur 7 viser at det er store forskjeller i ledighetsutviklingen mellom fylkene. I løpet av det siste året har ledigheten falt i 7 fylker, forblitt uendret i ett fylke, mens de 11 andre har opplevd en oppgang. I september har antallet registrerte ledige falt mest i Nord-Trøndelag (-9 %), Oppland (-9 %) og Finmark (-5 %). Sammenliknet med i fjor har ledigheten økt mest i Sogn og Fjordane (12 %) og Telemark (10 %).

De høyeste ledighetsratene ble registrert i Oslo (3,9 %) og Østfold (3,4 %). Ledigheten var lavest i Sogn og Fjordane (1,9 %) og Oppland (2,0 %).

Figur 7. Prosentvis endring i antall arbeidsledige etter fylke. September 2009 – september 2010.

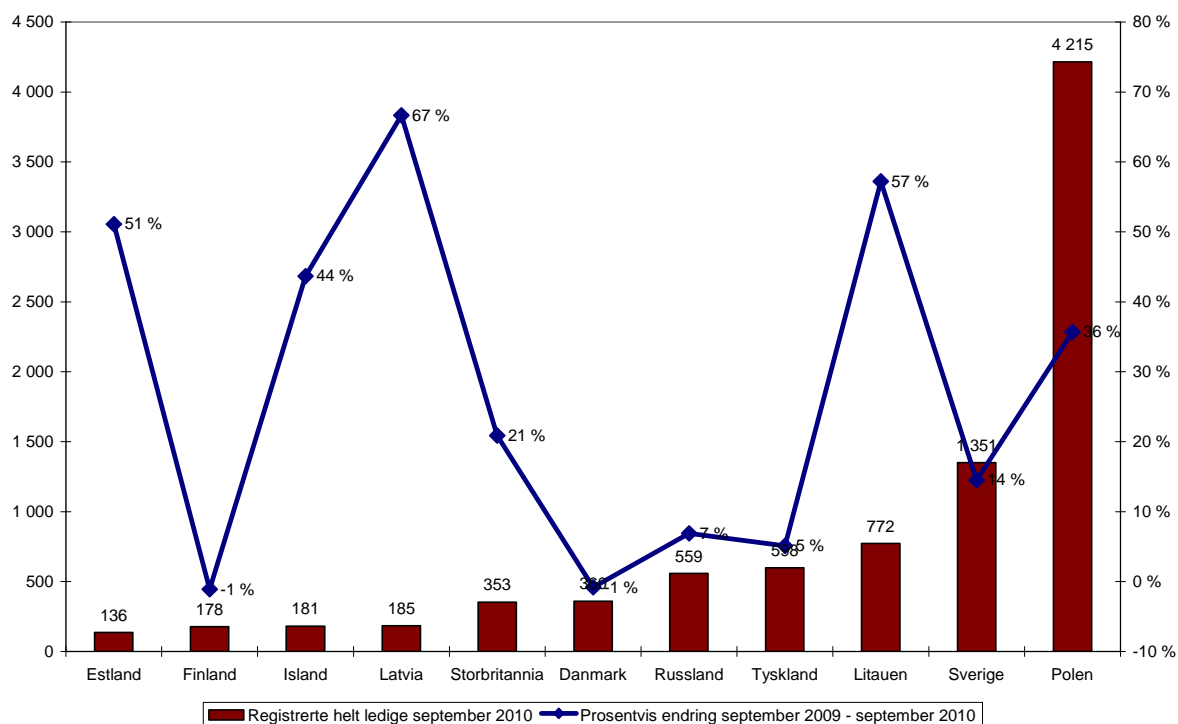
Kilde: NAV

Fortsatt vekst i ledigheten blant arbeidsinnvandrere

Figur 8 viser antall arbeidsledige etter statsborgerskap for noen av de mest aktuelle landene når det gjelder arbeidsinnvandring. Ledigheten blant arbeidsinnvandrerne vokser fortsatt, men de siste månedene har økningen vært lavere enn før. Det er blant personer fra de baltiske landene at ledigheten øker mest. Sammenliknet med i fjor hadde ledigheten økt med 67 prosent blant latviere, 57 prosent blant litauere og med 51 prosent blant estlendere, mens den hadde falt med en prosent blant finner og dansker. Ved utgangen av måneden var det registrert 4 200 helt ledige polakker, noe som tilsvarer en økning på 36 prosent sammenliknet med i fjor.

Figur 8. Registrerte arbeidsledige etter statsborgerskap. Antall personer i september 2010, og prosentvis endring fra september 2009 til september 2010.

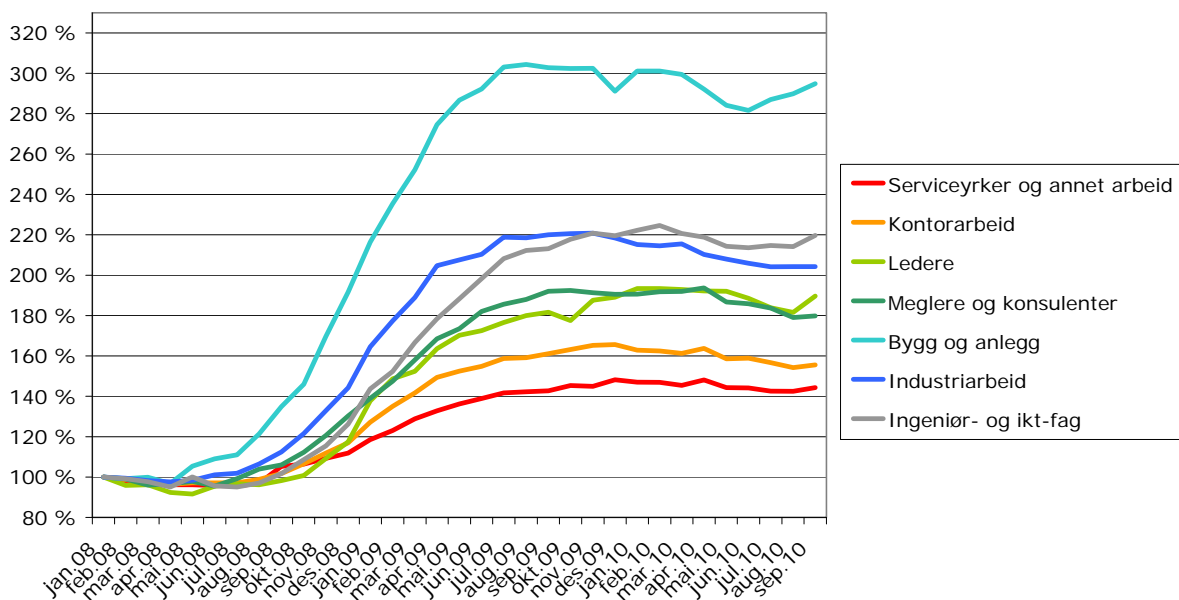
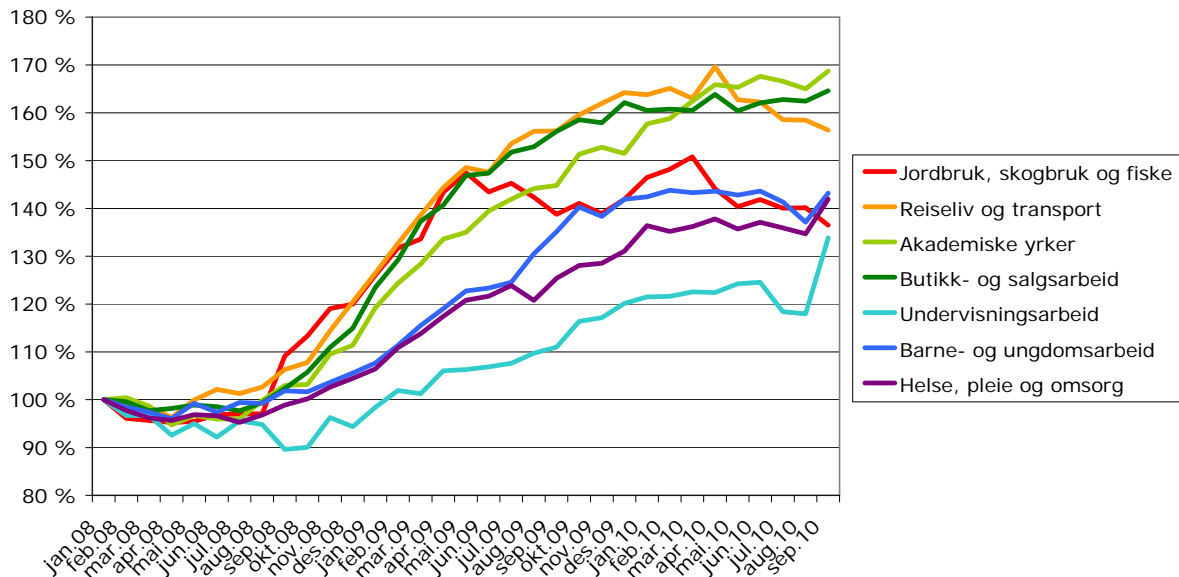
Kilde: NAV

Spesielle forhold ved månedsoppdateringen

Det er ingen kjente spesielle forhold som påvirker månedstallene for arbeidsmarkedet i september.

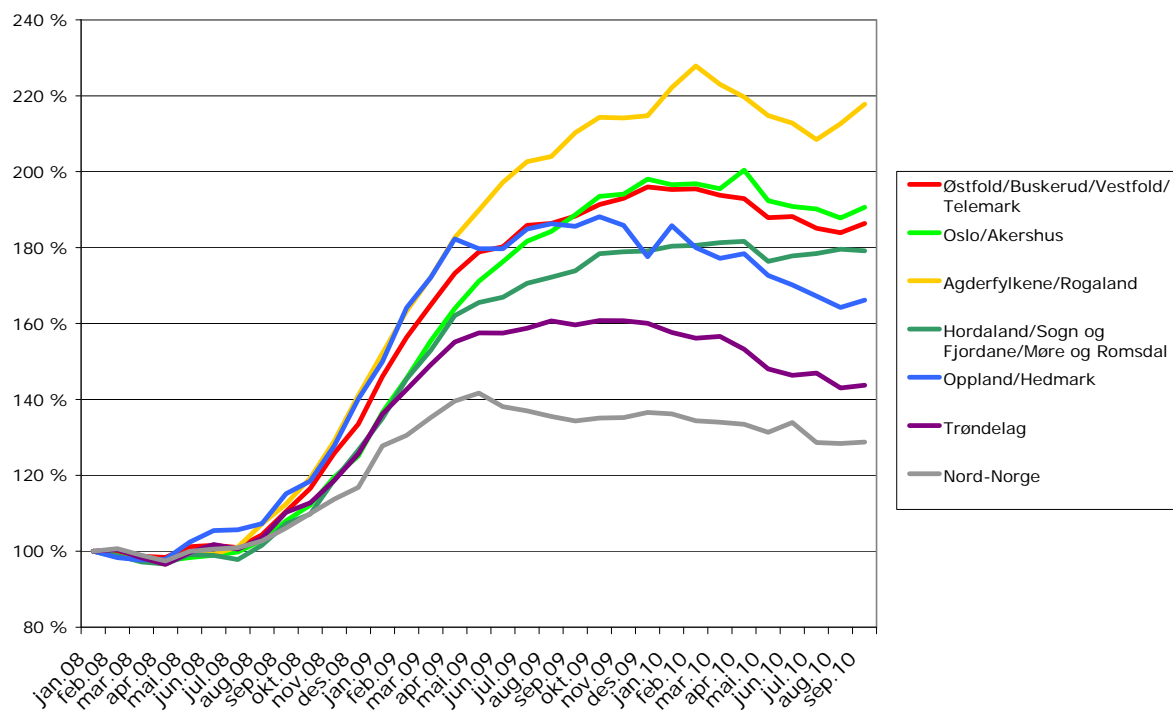
Figurvedlegg

Figur 9 og 10. Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og ordinære tiltaksdeltakere innenfor yrkesgrupper (yrkesbakgrunn). Januar 2008 = 100. Sesongkorrigerte tall.

Kilde: NAV

Figur 11. Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og ordinære tiltaksdeltakere i regioner. Januar 2008 – september 2010. Januar 2008 = 100. Sesongkorrigerte tall.

Kilde: NAV